

Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät, annettu 21 päivänä marrakuuta 2008 — Nuorten valmistaminen 2000-lukuun: koulualan eurooppalainen yhteistyöohjelma

(2008/C 319/08)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO JA NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT,

JOTKA KATSOVAT SEURAAVAA:

1. Lissabonissa 23. ja 24. maaliskuuta 2000 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmissä ⁽¹⁾ korostetaan, että ihmisten koulutukseen investoimisella on keskeinen asema eurooppalaisessa osaamistaloudessa.
2. Eurooppalaisesta yhteistyöstä kouluopetuksen laadun arvioinnissa 12. helmikuuta 2001 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksessa ⁽²⁾ kehoitettiin jäsenvaltioita edistämään kouluopetuksen laadun arvioinnin parantamista.
3. Tehokkuudesta ja tasapuolisuudesta koulutusjärjestelmissä 14. marraskuuta 2006 annetuissa neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmissä ⁽³⁾ kehoitettiin jäsenvaltioita varmistamaan koulutusuu- distusten ja -investointien tehokas kohdentaminen laadun ja tasapuolisuuden parantamiseksi keskittyen erityisesti esias- teen koulutukseen ja suosien kohdennettuja ohjelmia, joilla ongelmiin puututaan varhaisessa vaiheessa, sekä tasapuolisia koulutusjärjestelmiä.
4. Elinikäisen oppimisen toimintaohjelma perustettiin 15. marraskuuta 2006 tehdyllä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 1720/2006/EY ⁽⁴⁾.
5. Elinikäisen oppimisen avaintaidoista 18. joulukuuta 2006 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituk- sessa ⁽⁵⁾ määritellään tieto-, valmius- ja asenneperusta, joka kaikkien oppilaiden olisi saatava peruskoulutuksen päättymi- seen mennessä osaamisyhteiskuntaan osallistumista varten ja joka poikittaisen luonteensa vuoksi edellyttää perinteiset oppiainerajat ylittävää lähestymistapaa.
6. Marraskuun 15 päivänä 2007 annetussa neuvoston päätös- lauselmassa ⁽⁶⁾ korostettiin tarvetta opettaa ihmisille uusia taitoja uusia työtehtäviä varten ja nostaa yleistä taitojen tasoa tarjoamalla perus- ja jatkuvaa koulutusta, joka tähtää erittäin laadukkaaseen osaamiseen, heidän innovointivalmiuksiensa ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi, mikä on tarpeen kilpailu- kyvyn, kasvun ja työllisyyden parantamisen kannalta.
7. Opettajankoulutuksen laadun parantamisesta 15. marras- kuuta 2007 annetuissa neuvoston ja neuvostossa kokoontu- neiden jäsenvaltioiden edustajien päätelmissä ⁽⁷⁾ korostettiin, että on pyrittävä varmistamaan, että opettajien peruskou- lutus, uran alkuvaiheessa annettava tuki ja jatkokoulutus ovat koordinoituja, johdonmukaisia, resurssiltaan riittäviä ja laadultaan varmistettuja.
8. Maaliskuussa 2008 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmissä ⁽⁸⁾ korostettiin, että yksi tulevan kasvun avain- tekijä on eurooppalaiseen kulttuuriin ja tieteelliseen huippuo- saamiseen perustuvan Euroopan kansalaisten innovointi- ja luovuuspotentiaalin täysipainoinen kehittäminen, ja kehotet- tiin jäsenvaltioita vähentämään huomattavasti puutteellisen lukutaidon omaavien nuorten sekä koulutuksen kesken jättä- vien määrää ja parantamaan maahanmuuttajataustaisten tai lähtökohdiltaan heikompien oppilaiden tulostasoa.
9. Luovuuden ja innovoinnin edistämisestä koulutuksen avulla 22. toukokuuta 2008 annetuissa neuvoston päätelmissä ⁽⁹⁾ todettiin, että tarvitaan lisää kansallisen tason toimia sekä EU-tason yhteistyötä muutoksen aikaansaamiseksi, jos koulujen halutaan valmistavan oppilaitaan asianmukaisesti nopeasti muuttuvan maailman mukanaan tuomiin suuriin haasteisiin ja ongelmiin,

PANEVAT TYYTYVÄISENÄ MERKILLE komission neuvostolle ja Euroopan parlamentille 3. heinäkuuta 2008 antaman tiedonan- non ”Paremmat taidot uudelle vuosisadalle — koulualan euroop- palainen yhteistyöohjelma”, jossa esitetään jäsenvaltioiden yhteis- työohjelma koulujärjestelmien kehittämisen tehostamiseksi ja vahvistamiseksi.

TOTEAVAT, ETTÄ:

1. Ilmainen pakollinen opetus on kaikkien kansalaisten perus- oikeus. Opetuksen toteuttaminen on viranomaisten tehtävä ja sen järjestäminen on jäsenvaltioiden velvollisuus.
2. Kouluopetus, joka käsittää kouluopetuksen kaikki muodot toisen asteen koulutuksen loppuun saakka, on elinikäisen oppimisen perusta, jolta oppilaiden on mahdollista hankkia välttämättömät avaintaidot ja näiden avulla kehittyä sekä henkilökohtaisessa että ammatillisessa elämässä.

⁽¹⁾ Asiak. SN 100/1/00 REV 1, kohta 25.

⁽²⁾ EYVL L 60, 1.3.2001.

⁽³⁾ EUVL C 298, 8.12.2006.

⁽⁴⁾ EUVL L 327, 24.11.2006.

⁽⁵⁾ EUVL L 394, 30.12.2006.

⁽⁶⁾ EUVL C 290, 4.12.2007.

⁽⁷⁾ EUVL C 300, 12.12.2007.

⁽⁸⁾ Asiak. 7652/08, 15. kohta, s. 10.

⁽⁹⁾ EUVL C 141, 7.6.2008, s. 17.

3. Koulupetus on yksilöiden sosiaalistumisen sekä demokratian, kansalaisominaisuuksien, kulttuurienvälisen vuoropuhelun ja henkilökohtaisen kehityksen kannalta välttämättömien arvojen, taitojen, tietojen ja asenteiden välittämisen merkittävä edistäjä, mutta sillä on tärkeä asema myös hankittaessa avaintaitoja, joita onnistunut integroituminen talouselämään edellyttää.
4. Koulujen on tarjottava oppilaille koulutusta, jonka avulla he voivat integroitua yhä globaalimpaan, kilpailullisempaan, monimuotoisempaan ja mutkikkaampaan ympäristöön, jossa luovuus, innovoinnin taito, aloitekyky, yrittäjäys ja sitoutuminen jatkuvaan oppimiseen ovat aivan yhtä tärkeitä kuin alakohtaiset erityistiedot.
5. Eurooppalaisella yhteistyöllä on tärkeä tehtävä, vaikka vastuu koulutusjärjestelmien organisaatiosta ja sisällöstä kuuluu kullekin jäsenvaltiolle ja vaikka koululaitokset voivat joskus olla huomattavan itsenäisiä. Se voi auttaa jäsenvaltioita vastaamaan yhteisiin haasteisiin hyödyntämällä erityisesti avointa koordinoitimenetelmää.
6. Jäsenvaltioiden yhteisen edun mukaista on tehdä yhteistyötä, jotta saataisiin hyödynnetyksi Euroopan unionin koulujärjestelmien innovatiivisten ja laadukkaiden käytäntöjen moninaisuus.
5. Taitojen kehittämistä koskeva johdonmukainen lähestymistapa, joka perustuu elinikäisen oppimisen avaintaitojen eurooppalaiseen viitekehykseen⁽¹⁾, edellyttää tehokkaampia toimia lukutaidon ja muiden perustaitojen parantamiseksi sekä henkilökohtaisempia, kunkin oppilaan yksilöllisiä tarpeita vastaavia lähestymistapoja oppimiseen, joihin liittyy sopivia arviointimuotoja ja jotka lisäävät oppimismotivaatiota.
6. Jotta voidaan taata korkealaatuiset koulutusjärjestelmät, jotka ovat sekä tasapuolisia että tehokkaita⁽²⁾, tarvitaan laadullisesti parempaa ja paremmin saatavilla olevaa esiasteen koulutusta, kunnianhimoisia kouluja, jotka tarjoavat kaikille oppilaille tasa-arvoiset mahdollisuudet tekemättä eroa heidän lähtökohtiensa välillä, sekä yleis- ja erityisopetuksen antamista tasapainoisella tavalla niille lapsille, joilla on erityistarpeita.
7. On myös tehostettava pyrkimyksiä panna täytäntöön neuvoston marraskuussa 2007 antamat päätelmät⁽³⁾, joissa jäsenvaltioita kehoitettiin varmistamaan korkealaatuinen opettajien peruskoulutus, tarjoamaan uran alkuvaiheessa annettavaa tukea ja jatkokoulutusta, jotka ovat koordinoituja, johdonmukaisia, resursseiltaan riittäviä ja laadultaan varmistettuja, saada kaikkein kyvykkäimmät hakijat kiinnostumaan opetusalaan ja jäämään alalle, korjata havaitut ongelmat, tukea kaikkia oppilaita heidän kykyjensä täysimääräisessä kehittämisessä ja luoda kouluympäristöjä, joissa opettajat vaihtavat kokemuksia keskenään ja asettavat pääpainon oppilaiden edistymiseen.

KOROSTAVAT, ETTÄ:

1. Koulutuksella on olennainen merkitys unionin tulevalle kasvulle, pitkän aikavälin kilpailukyvyille ja sosiaaliselle yhteenkuuluvuudelle sekä aktiivisen kansalaisuuden edistämiseksi, ja tämän vuoksi koulutuksen olisi pysyttävä Lissabonin prosessin seuraavan vaiheen yhtenä keskeisenä painopisteenä.
2. Koulujärjestelmien kehittämistä on jatkettava, jotta sosiaalinen yhteenkuuluvuus säilyisi ja jotta jokainen nuori voisi koulutuksen paremman saatavuuden ja laajemmat mahdollisuudet tarjoavan koulun ansiosta kehittää täysimääräisesti kykyjään ja tulla kehittyvän osaamisyhteiskunnan aktiiviseksi jäseneksi.
3. Koulujen on edistettävä oppilaiden luovuutta ja innovointi- ja yrittäjähengettä tarjoamalla innostavia työympäristöjä. Tämän onnistumiseksi itse koulujen olisi oltava luovia ja dynaamisia paikkoja, jotka ovat avoimia yhteistyölle ja kumppanuuksille maailman kanssa ja joissa kehitetään sisäisen ja ulkoisen arvioinnin kulttuuri, johon myös perheet osallistuvat, mahdollisten muutos- ja parannustarpeiden määrittämiseksi.
4. Edistyminen on keskimäärin ollut riittämätöntä niiden neuvoston vuodelle 2010 määrittämien kolmen eurooppalaisen vertailuarvon saavuttamisessa, jotka liittyvät suoraan koulupetukseen ja koskevat koulunkäynnin keskeyttäneiden oppilaiden määrää, lukutaitoa ja ylemmän keskiasteen koulutuksen suorittamista.

SOPIVAT SEURAAVISTA KOULUALAN EUROOPPALAISEN YHTEISTYÖN PAINOPISTEISTÄ:

1. Taataan avaintaitojen, erityisesti luku- ja kirjoitustaidon ja laskutaidon hankkiminen ja parannetaan sitä.
2. Parannetaan koulujen keskeistä asemaa osallistavien yhteiskuntien edistämiseksi ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lujittamiseksi varmistamalla laadukas opetus kaikille oppilaille yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti.
3. Edistetään opettajan ammatin suosiota ja parannetaan opetushenkilöstön ja koululaitosten johtajien perus- ja jatkokoulutusta.

KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA KOMISSION TUELLA:

1. Toimimaan yhdessä avoimen koordinoitimenetelmän puitteissa eurooppalaisen yhteistyön parantamiseksi, jotta voitaisiin edistää näissä päätelmissä esitettyjä toimintapoliittisia painopisteitä.

⁽¹⁾ EUVL L 394, 30.12.2006.

⁽²⁾ Eurooppa-neuvoston päätelmät, maaliskuu 2006 (asiak. 7775/06, kohta 23, sivu 6).

⁽³⁾ EUVL C 300, 12.12.2007.

2. Kohdentamaan yhteistyönsä elinikäisen oppimisen avaintaitoja koskevan suosituksen täytäntöönpanemiseksi tavoitteena
- parantaa luku- ja kirjoitustaidon ja laskutaidon tasoa ja edistää äidinkielen lisäksi vähintään kahden vieraan kielen taidon oppimista,
 - herättää oppilaiden mielenkiinto matematiikkaan, tieteseen ja tekniikkaan tieteellisen ajattelutavan muovaamiseksi jo varhaisella iällä,
 - vahvistaa paitsi oppiaineeseen liittyviä taitoja myös laajalaisia taitoja ja erityisesti oppimistaidon oppimista sekä sosiaalisia ja kansalaistaitoja,
 - parantaa yksilölliseen opetukseen liittyviä arviointitekniikoita.
3. Kohdentamaan yhteistyönsä koulutuksen tehokkuutta ja tasa-puolisuutta koskevien neuvoston päätelmien täytäntöönpanemiseksi tavoitteena:
- varmistaa saatavilla oleva laadukas esiasteen koulutus,
 - saada koulunkäyntinsä kesken jättävien määrä vähene-mään,
 - torjua eriarvoisuutta ja vahvistaa sosiaalista osallisuutta pyrkimällä vähentämään oppilaiden alisuoriutumista ja parantamaan koulujen suoritusasoa,
 - varmistaa, että siirtyminen eri tyyppisistä kouluista toisiin, koulutustasolta toiselle ja koko eliniän ajan koulu-tusmuodosta toiseen sujuu onnistuneesti, erityisesti parantamalla tieto-, ohjaus- ja neuvontapalvelujen saata-vuutta ja laatua,
 - varmistaa laadukkaat koulutusmahdollisuudet ja -palvelut erityisesti niitä lapsia ja nuoria varten, jotka epäsuotuisten henkilökohtaisten, sosiaalisten, kulttuuristen ja/tai talou-dellisten olosuhteiden vuoksi tarvitsevat erityistä tukea käyttääkseen koko oppimispotentialinsa,
 - havaita oppimisvaikeudet varhain ja toteuttaa yksilöl-lisempiin pedagogisiin lähestymistapoihin perustuvia ratkaisuja, jotka on räätälöity kunkin oppilaan tarpeiden ja kykyjen mukaan;
 - varmistaa kaikkien erityistarpeisten oppilaiden oikea-aikainen ja riittävä oppimistuki sekä yleisissä kouluissa että erityiskouluissa,
 - parantaa koulujen hallintoa ja niiden avoimuutta ympä-röivään maailmaan nähden.
4. Kohdentamaan yhteistyönsä opettajankoulutuksen laadun parantamista koskevien neuvoston päätelmien täytäntöön-panemiseksi tavoitteena:
- tehdä opettajan ammatista houkuttelevampi,
 - antaa kaikille uusille opettajille mahdollisuus päästä uran alussa johdonmukaisten tukiohjelmien piiriin,
 - parantaa opettajien jatkokoulutusohjelmien tarjontaa ja laatua sekä lisätä näihin ohjelmiin osallistumista,
 - tarkistaa opettajien rekrytointi- ja nimityspolitiikkaa sekä kannustinpolitiikkaa, jolla opettajat saadaan pysymään alalla, ja liikkuvuuspolitiikkaa, jotta niiden vaikutus kouluopetuksen laatuun olisi mahdollisimman edullinen,
 - laajentaa opettajien mahdollisuuksia olla jokin jakso työ-ajastaan jossakin toisessa jäsenvaltiossa, jotta he voivat hankkia lisää koulutusta, saada uusia työkokemuksia ja kehittää vieraiden kielten taitojaan,
 - parantaa koululaitosten johtajien rekrytointia ja ammatil-lista koulutusta heidän johtamis- ja opetustaitojensa kehittämiseksi.
5. Käyttämään edellä mainittujen tavoitteiden edistämiseksi kaikkia asiaankuuluvia välineitä, jotka sisältyvät muun muassa avoimeen koordinoitimenetelmään, elinikäisen oppimisen ohjelmaan, seitsemänteen tutkimuksen ja tekno-logian kehittämisen puiteohjelmaan ja kansallisten paino-pisteiden mukaisesti Euroopan sosiaalirahastoon.
6. Käymään koulualan kysymyksistä — mukaan lukien luovuuden ja innovointikyvyn edistäminen kouluopetuksessa ja sen avulla — säännöllistä vuoropuhelua, johon osallistuvat jäsenvaltioiden korkean tason poliittiset päättäjät.

PYYTÄVÄT KOMISSIOTA:

ehdottamaan sopivia yhteistyön ja hyvien käytäntöjen vaihdon muotoja näissä päätelmissä esitetyillä aloilla valmisteltaessa uutta strategista kehystä eurooppalaiselle koulutusyhteistyölle vuoden 2010 jälkeistä aikaa varten.